

Robot operációs rendszerek és fejlesztői ökoszisztémák

ROS alapok 1.

Gincsiné Szádeczky-Kardoss Emese

2025. szeptember 15.

KUKA

iit

Tartalom

Visszatekintés

Mi is az a ROS?

ROS Fájrendszer szint

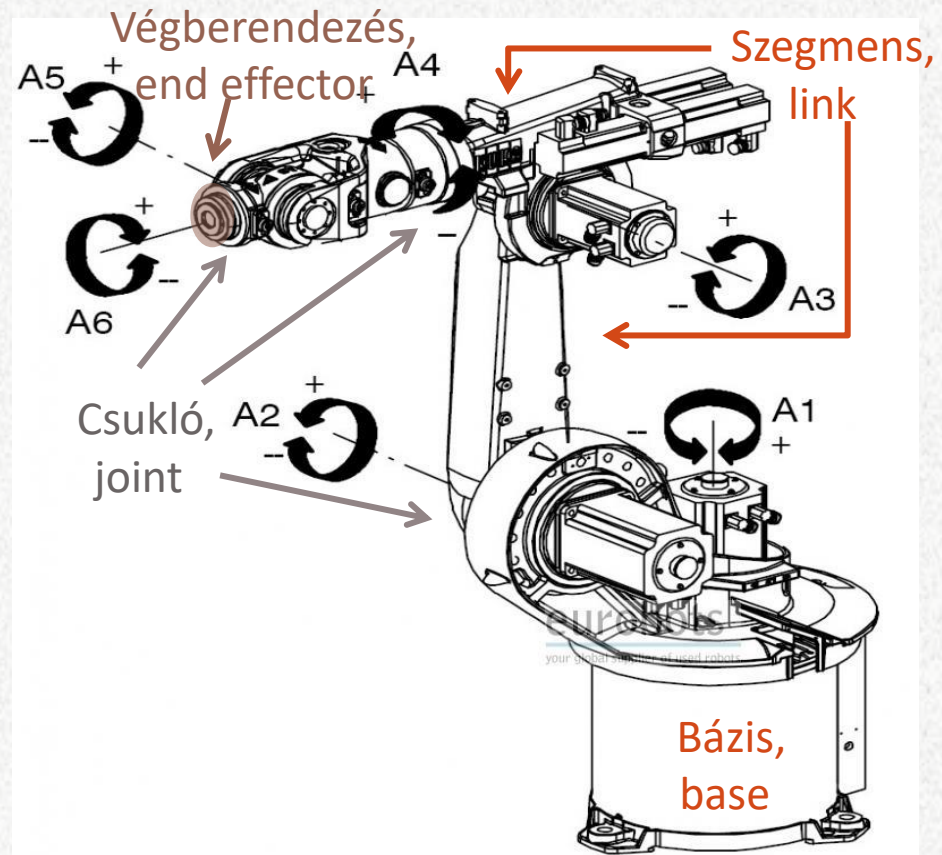
rosbash parancsok

Visszatekintés

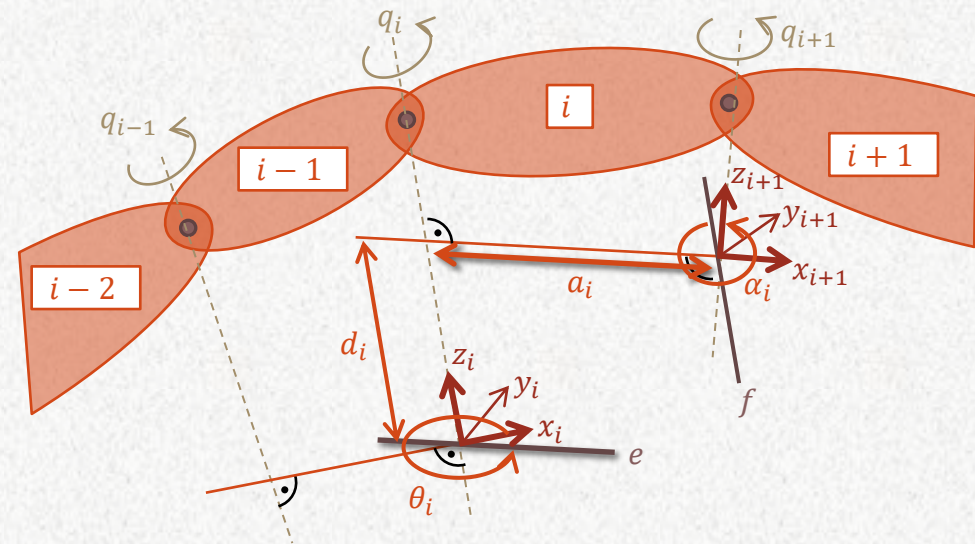
Robotikai alapok

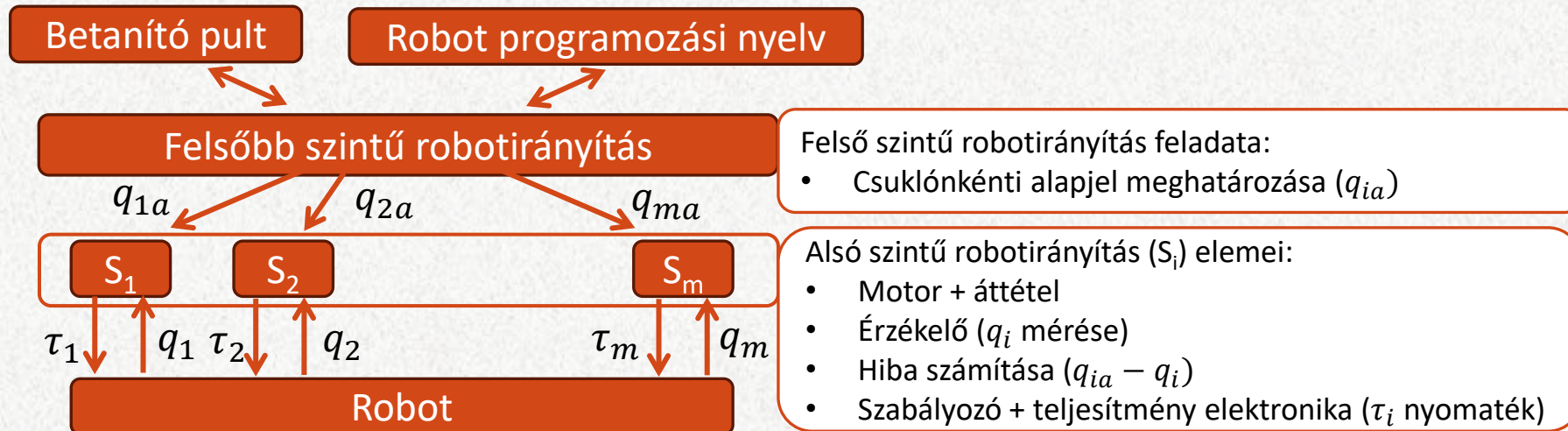
Robotikai alapok

Robotkar geometriai modellezése DH paraméterekkel

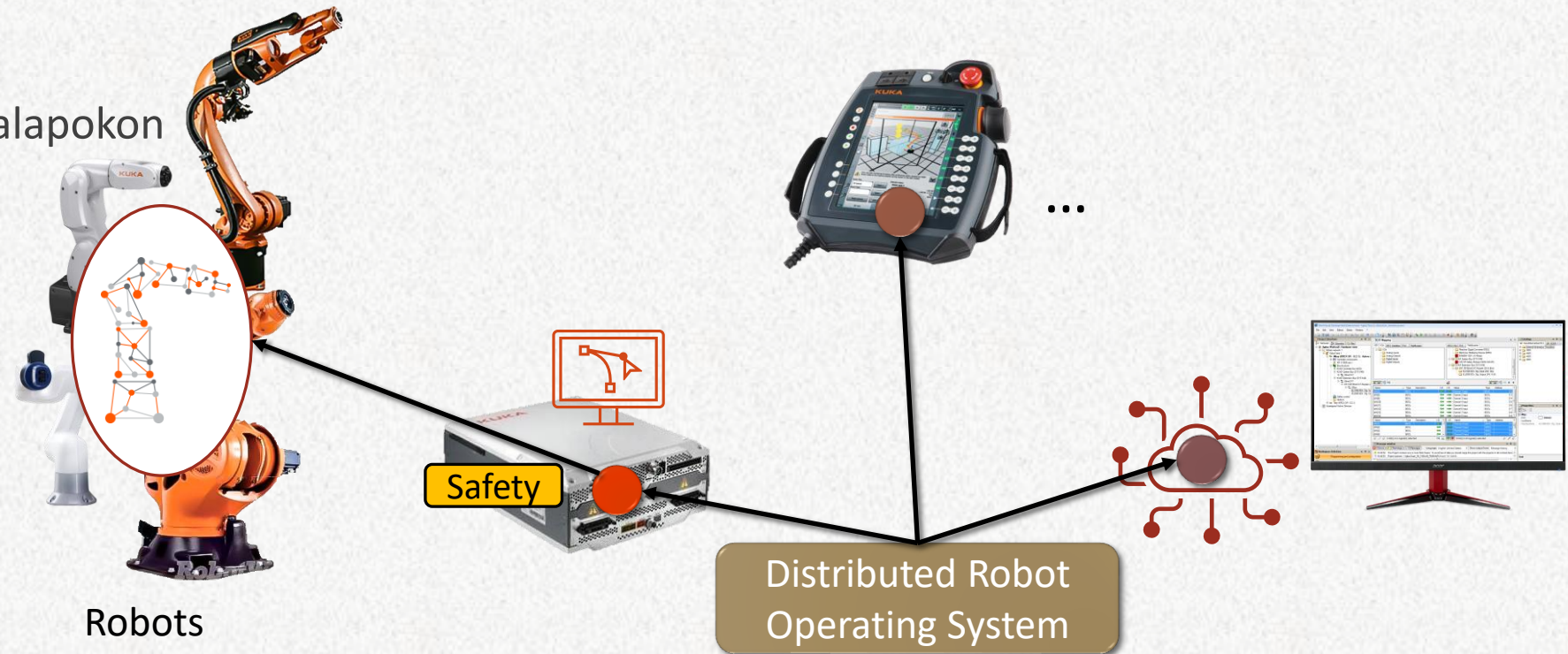

Robotikai alapok

SoA rendszerek

- Service-oriented Architecture
- Célok áttekintése
- Service – microservice
- Robotrendszerek SoA alapokon
- Nehézségek
- Ideális robot OS

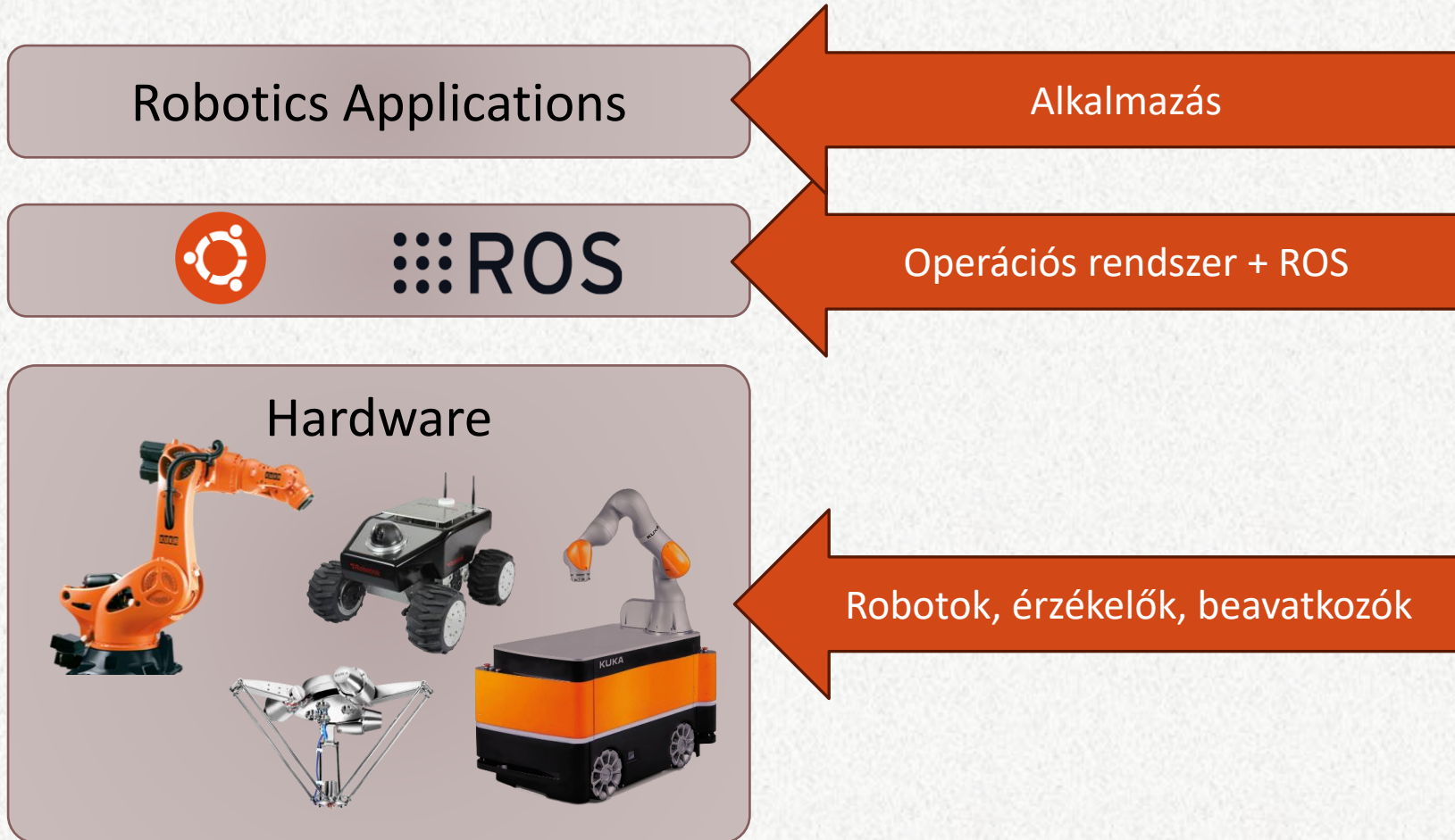

Mi is az a ROS?

ROS – Robot Operating System

- Nem operációs rendszer
- Nyílt forráskódú flexibilis szoftver keretrendszer
- Elsősorban robotikai alkalmazások fejlesztéséhez használható
- Vannak operációs rendszer jellegű szolgáltatásai (hardver absztrakció, alacsony szintű eszközkezelés, folyamatok közötti üzenetküldés, package management).
- Saját könyvtár és eszközkészlet, felhasználók is létrehozhatnak ilyeneket
- Újra felhasználható kódok
- Célja, hogy egyszerűsítse a fejlesztést különböző heterogén (robot)platformok esetén
- BSD (Berkeley Software Distribution) licences

ROS – Robot Operating System

ROS tulajdonságok

- Újra felhasználható kódok
- Használatra kész fejlesztői környezet, sokféle eszköz, kliens API könyvtárak
- Nyelv független
- Skálázható (lazán csatolt folyamatok elosztott hálózat)
- Gráf architektúra alapú, gráfpontok: node-ok, egyszerű folyamatok
- Folyamatok közötti kommunikáció biztosítása
- Folyamatok (node-ok) package-ekbe, stack-ekbe csoportosíthatók
- Közös robot-specifikus könyvtárak, eszközök (pl. robot leíró nyelv)
- Hibakeresést, vizualizációt támogató eszközök
- Nagy közösség, folyamatos support

ROS történet

- 2000-es évek közepén STAIR (Stanford AI Robot), Personal Robot (PR) projektek – szoftver rendszer kidolgozása robotikai célokra
- 2007. Willow Garage – robotikával foglalkozó inkubátorház
- 2010. első ROS disztribúció
- Jelenleg Open Source Robotics Foundation (<https://www.openrobotics.org>)
- 2014-ben indult a ROS2 fejlesztése
- 2017. első ROS2 disztribúció

ROS distros

Első Java
release?

Dezső?

Vajon milyen nap lehet
május 23?

Teknősök
világnapja?

ROS distros

- ROS disztribúciók
- Legfrissebbeket rendszeresen május 23-án adják ki (teknősök világnapja)
- ROS1: <http://wiki.ros.org/Distributions>
- ROS2: <https://docs.ros.org/en/rolling/Releases.html>
- Telepítéshez az információk elérhetők az adott disztribúciók oldalán.
- Telepítés után minden egyes terminálban (Environment setup):

```
$ source /opt/ros/<distro>/setup.bash
```


vagy egyszerűbben

```
$ echo "source /opt/ros/<distro>/setup.bash" >> ~/.bashrc  
$ source ~/.bashrc
```

ROS Fájrendszer szint

ROS File System Level

Meta Packages

Packages

Package
Manifest

Messages

Services

Codes

Misc

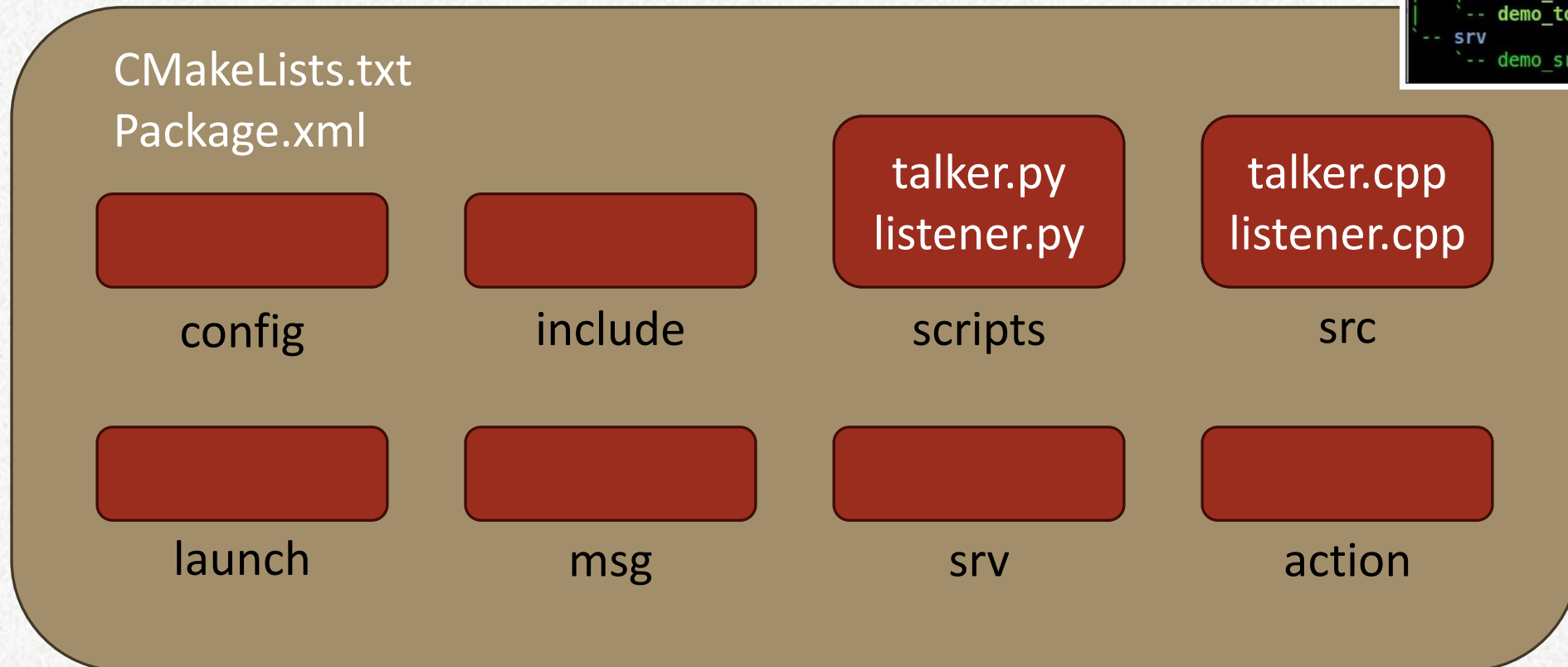
ROS File System Level

Lemezen tárolt fájlok, könyvtárak

- **Package** (csomag): ROS szoftver alap szervezési egysége. Node-okat, könyvtárakat, dataset-eket, konfigurációs fájlokat, dokumentációt tartalmaz
- **Package Manifest**: ROS csomag leíró, package-hez tartozó metaadatokról szolgáltat információt (pl. szerző, licenz, függőségek) – `manifest.xml`, `package.xml`
- **Meta package / Stack**: Package-ek gyűjteménye, amik egy speciális, összetett funkcióhoz tartoznak (pl. navigation stack)
- **Meta package / Stack Manifest**: Stack-hez tartozó adatokat tartalmazza (pl. függések más stack-től) – `stack.xml`, `package.xml`

Package

Tipikus ROS package struktúrája


```
mastering_ros_demo_pkg/  
|-- action  
|   |-- Demo_action.action  
|   |-- CMakeLists.txt  
|   |-- include  
|   |-- msg  
|   |   |-- demo_msg.msg  
|   |-- package.xml  
|   |-- src  
|       |-- demo_action_client.cpp  
|       |-- demo_action_server.cpp  
|       |-- demo_msg_publisher.cpp  
|       |-- demo_msg_subscriber.cpp  
|       |-- demo_service_client.cpp  
|       |-- demo_service_server.cpp  
|       |-- demo_topic_publisher.cpp  
|       |-- demo_topic_subscriber.cpp  
|-- srv  
|   |-- demo_srv.srv
```

Package

- **config**: package-hez tartozó konfigurációs fájlok (Felhasználó hozza létre.)
- **include**: headers, libraries, amikre a package-en belül szükség van
- **scripts**: futtatható szkriptek
- **src**: forrás fájlok (node-okat implementálnak)
- **launch**: launch fájlok egy vagy több ROS node indításához
- **msg**: Üzenet típusok definiálása egyszerű szöveges fájlokban. Kiterjesztés: .msg
- **srv**: Definíciók service-ekhez. Két rész: request és response adattípusok. Kiterjesztés: .srv
- **action**: Definíció action-ökhöz.
- **CMakeLists.txt**: CMake build file
- **package.xml**: manifest, csomagleíró

Package, package manifest

- A package egy könyvtár, amiben – többek között – megtalálható a hozzá tartozó manifest fájl.
- `<name>` - a csomag neve
- `<version>` - a csomag verziószáma
- `<description>` - leírás a csomagról, tartalmáról
- `<maintainer>` - szerző neve
- `<license>` - pl. BSD, GPL, ASL
- `<build depend>` - fordításhoz szükséges csomagok
- `<run depend>` - a package node-jainak futtatása során szükséges csomagok

```
1 <?xml version="1.0"?>
2 <package>
3   <name>turtlesim</name>
4   <version>0.10.2</version>
5   <description>
6     turtlesim is a tool made for teaching ROS and ROS packages.
7   </description>
8   <maintainer email="dthomas@osrfoundation.org">Dirk Thomas</maintainer>
9   <license>BSD</license>
10
11   <url type="website">http://www.ros.org/wiki/turtlesim</url>
12   <url type="bugtracker">https://github.com/ros/ros_tutorials/issues</url>
13   <url type="repository">https://github.com/ros/ros_tutorials</url>
14   <author>Josh Faust</author>
15
16   <buildtool_depend>catkin</buildtool_depend>
17
18   <build_depend>geometry_msgs</build_depend>
19
20   <exec_depend>roscpp</exec_depend>
21
22   <run_depend>std_srvs</run_depend>
23 </package>
```

Package létrehozása

- Egyszerű package létrehozása:

- Egy könyvtár (workspace) és egy alkönyvtár létrehozása (src)
- A package könyvtár létrehozható template alapján a source könyvtárban
- Vagy a `catkin_create_pkg` parancs használatával
`catkin_create_pkg <package_name> [depend1] [depend2] [depend3]`
pl.

```
emese@ubuntu:~/ws1/src$ catkin_create_pkg my_pkg std_msg
Created file my_pkg/package.xml
Created file my_pkg/CMakeLists.txt
Successfully created files in /home/emese/ws1/src/my_pkg. Please
adjust the values in package.xml.
emese@ubuntu:~/ws1/src$ catkin_create_pkg my_pkg2 std_msg roscpp
Created file my_pkg2/package.xml
Created file my_pkg2/CMakeLists.txt
Created folder my_pkg2/include/my_pkg2
Created folder my_pkg2/src
Successfully created files in /home/emese/ws1/src/my_pkg2. Please
adjust the values in package.xml.
```

- Package build: `catkin_make` utasítással

Catkin

- ROS build system
- Catkin workspace: ezen belül vannak a package könyvtárak

```
workspace_folder/      -- WORKSPACE
src/                   -- SOURCE SPACE
  CMakeLists.txt        -- 'Toplevel' CMake file, provided by catkin
  package_1/
    CMakeLists.txt      -- CMakeLists.txt file for package_1
    package.xml         -- Package manifest for package_1
  ...
  package_n/
    CMakeLists.txt      -- CMakeLists.txt file for package_n
    package.xml         -- Package manifest for package_n
```

File System

workspace_1/

src/

package_1/

package_n/

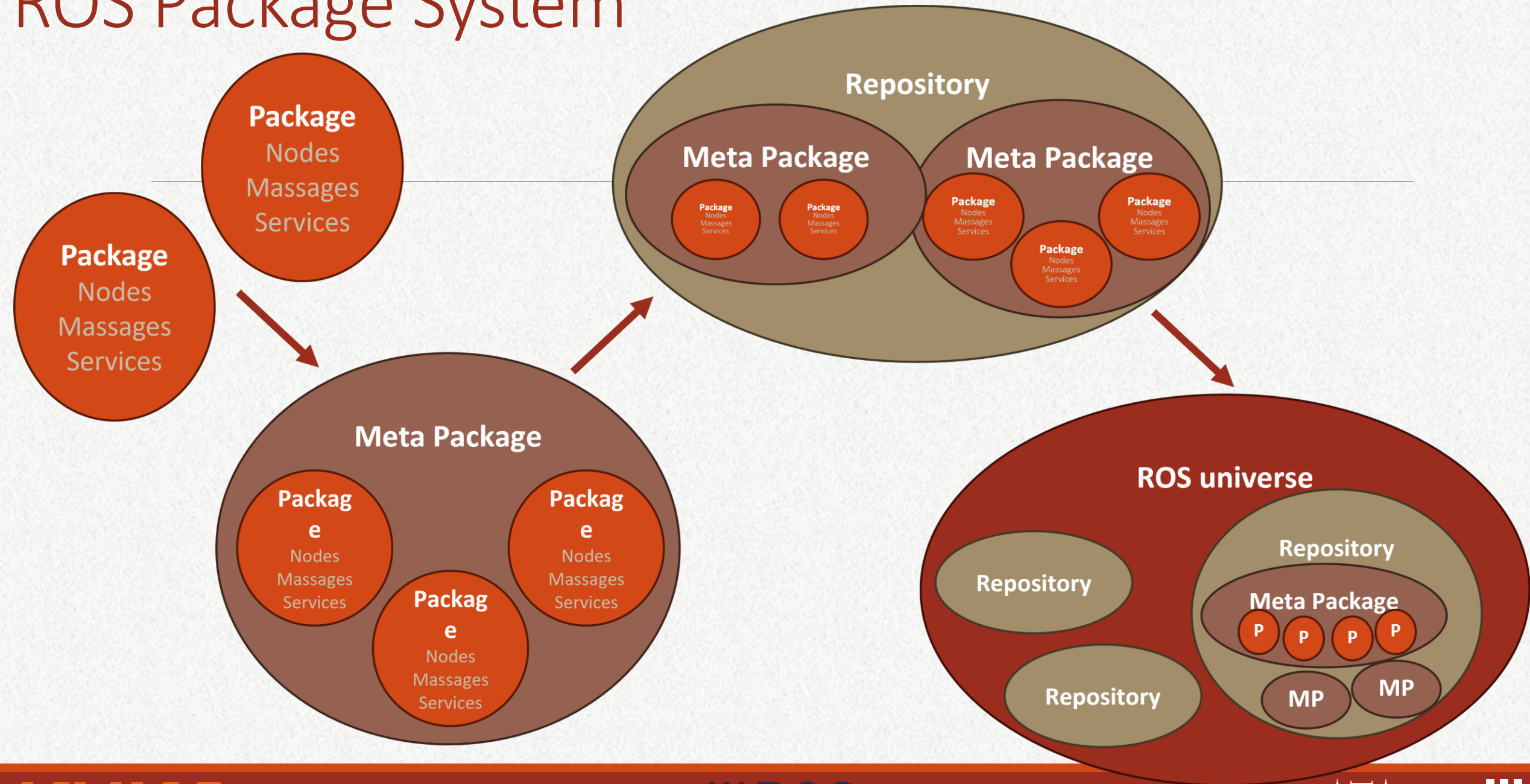
- Létezhet több workspace, de egyszerre csak egy használható
- Workspace létrehozása
- Building catkin packages

Meta packages (stacks)

- A meta package több package-et összefog egy logikai package-be.
- Speciális ROS package, amiben egy `package.xml` fájl van.
- Nincsenek a normál package-hez hasonló további fájlok vagy könyvtárak.
- A `package.xml` fájl tartalmaz még egy tag-et: `<export>`
- Nincsenek `<build_depend>` tag-ek, csak `<run_depend>`, amik azokat a package-eket tartalmazzák, amiket a meta package összefog.

```
<package>
  <name>navigation</name>
  <version>1.12.2</version>
  .....
  <buildtool_depend>catkin</buildtool_depend>
  .....
  <run_depend>amcl</run_depend>
  <run_depend>carrot_planner</run_depend>
  .....
  <export>
    <metapackage/>
  </export>
</package>
```

ROS Package System

ROS környezeti változók

Környezeti változók lekérdezése

```
emese@ubuntu:/opt/ros/noetic/share$ export | grep ROS
declare -x ROSLISP_PACKAGE_DIRECTORIES=""
declare -x ROS_DISTRO="noetic"
declare -x ROS_ETC_DIR="/opt/ros/noetic/etc/ros"
declare -x ROS_MASTER_URI="http://localhost:11311"
declare -x ROS_PACKAGE_PATH="/opt/ros/noetic/share"
declare -x ROS_PYTHON_VERSION="3"
declare -x ROS_ROOT="/opt/ros/noetic/share/ros"
declare -x ROS_VERSION="1"
```

Környezeti változók módosítása

Pl. `export ROS_PACKAGE_PATH="/home/emese/ros/catkin_ws"`

roshash parancsok

rosbash

ROS-hoz bash-jellegű parancsok, eredmény stdout-on jelenik meg.

Használatához minden terminálban:

- `$ source /opt/ros/<distro>/setup.bash`
vagy
- `$ echo "source /opt/ros/<distro>/setup.bash" >> ~/.bashrc`
- Tab-kiegészítési lehetőség a ROS parancsokhoz: [Tab Completion](#)
- További leírás: <https://wiki.ros.org/ROS/Tutorials>

roshash – package kezelés

- catkin create pkg: új package létrehozása
- catkin make: build package
- rospack: Eszköz a package-ek kezeléséhez. Pl.
 - `rospack find [package_name]`: megkeresi a package_name nevű csomagot
 - `rospack list`: package lista kiírása
 - `rospack depends [package_name]`: listázza a package függőségeit
 - `rospack depends-on [package_name]`: listázza a package-től függő package-eket
- rostack: stack-hez kapcsolódó információk lekérdezése. Pl:
 - `rostack list`: stack-ek listázása
 - `rostack contains [package_name]`: megadja, hogy melyik stack-ben található a package

roscd – package kezelés

- roscd package könyvtár váltás

`roscd [locationname[/subdir]]`: megadott könyvtárra, alkönyvtárra ugrik

`roscd`: `$ROS_ROOT`-ban megadott helyre ugrik

- rosls: ROS package fájljainak listázása

`rosls [locationname[/subdir]]`: könyvtár, alkönyvtár tartalmát listázza

- roscd: ROS függőségek kezelése

`roscd install [package]`: package függőségek telepítése

roscat

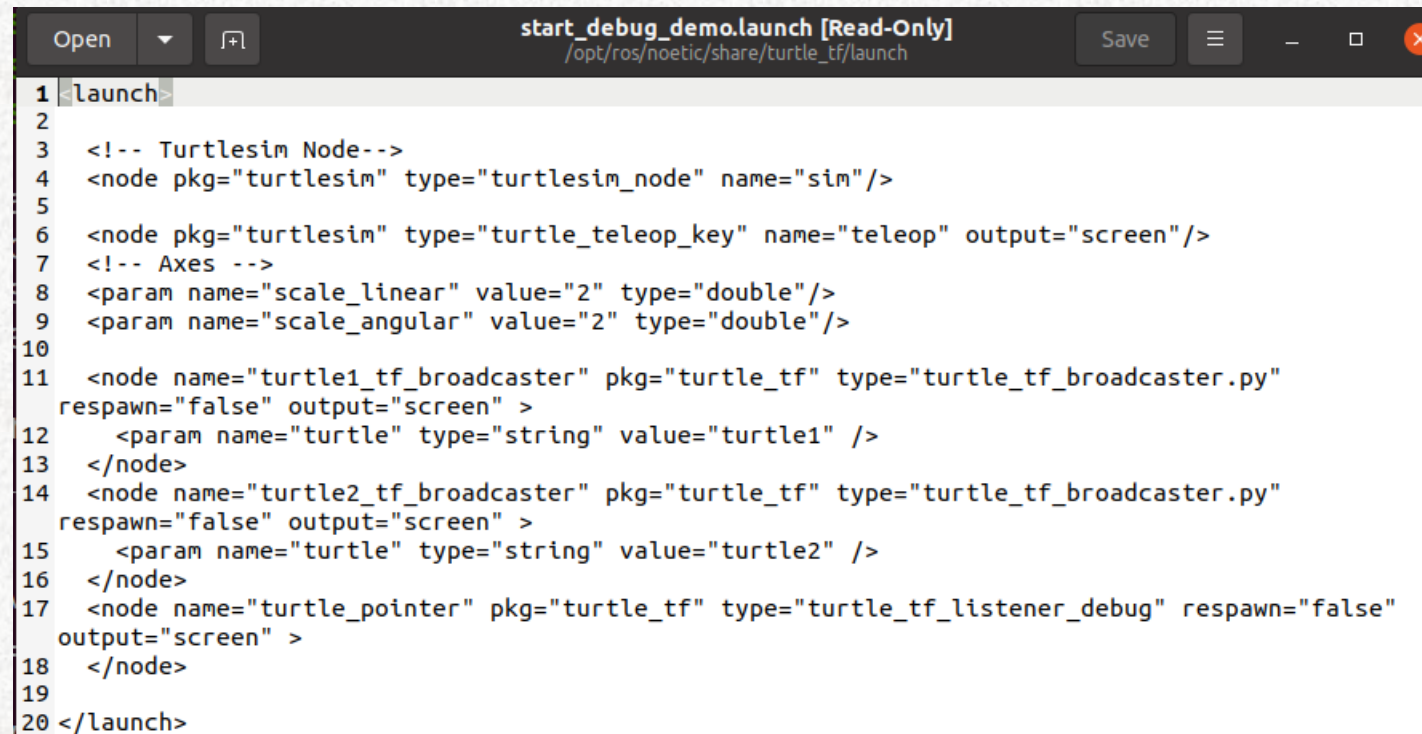
- `roscat`: fájl másolás egy package-ből
- `roscat`: fájl szerkesztése
- `roscat`: package futtatható állományának (node) futtatása
`roscat [package_name] [node_name]`, pl.
`roscat turtlesim turtlesim_node` : `turtlesim_node` futtatása
`roscat turtlesim turtlesim_node __name:=my_turtle` : `turtlesim_node` futtatása `my_turtle` néven
- `roscat`: roscat futtatása (ROS rendszermag: master + roscat + parameter server)
- `roscat`: információ node-okról, pl.
`roscat list`: aktív node-ok listázása
`roscat info [roscat_node]`: információ a node-ról

roscat

- `rostopic`: ROS topic-okról ad információt. pl
 `rostopic list`: topic-ok listázása
 `rostopic echo [topic]`: topic üzeneteit listázza
 `rostopic type [topic]`: megadja a topic típusát
 `rostopic pub [topic] [msg_type] [args]`: publish
 `rostopic Hz [topic]`: publikálás, kiolvasás gyakoriságáról ad infót
- `rosmmsg`: információ az üzenetekről
 `rosmmsg show [message]`: üzenet típusát adja meg
- `rosservice`: ROS service listázás, meghívás
 `rosservice list`: aktív service-ek kilistázása
 `rosservice call`: service meghívása
- `rosparm`: ROS paraméterek kezelése

roslaunch

- **roslaunch**: ROS node-ok indítása a launch fájl alapján
`roslaunch [package] [filename.launch]`


```
1 <launch>
2
3 <!-- Turtlesim Node-->
4 <node pkg="turtlesim" type="turtlesim_node" name="sim"/>
5
6 <node pkg="turtlesim" type="turtle_teleop_key" name="teleop" output="screen"/>
7 <!-- Axes -->
8 <param name="scale_linear" value="2" type="double"/>
9 <param name="scale_angular" value="2" type="double"/>
10
11 <node name="turtle1_tf_broadcaster" pkg="turtle_tf" type="turtle_tf_broadcaster.py"
  respawn="false" output="screen" >
12   <param name="turtle" type="string" value="turtle1" />
13 </node>
14 <node name="turtle2_tf_broadcaster" pkg="turtle_tf" type="turtle_tf_broadcaster.py"
  respawn="false" output="screen" >
15   <param name="turtle" type="string" value="turtle2" />
16 </node>
17 <node name="turtle_pointer" pkg="turtle_tf" type="turtle_tf_listener_debug" respawn="false"
  output="screen" >
18 </node>
19
20 </launch>
```